

جنایات صهیونیست‌ها و مظلومیت مردم فلسطین است و به صورت سمبلیک مقاومت فلسطینی‌ها را نشان می‌دهد. شهید مرتضی آوینی درباره ناجی العلی و خلق شخصیت حنظله این گونه نوشته است: «حنظله مظهر یک حضور سمبلیک است، شاهد همه مصائبی که بر ملت او می‌رود. حنظله شاید خود ناجی العلی باشد، پسری یک‌دنده و لجوج و پابره‌نه، با شانه‌هایی آویزان و دست‌هایی گره خورده از پشت.»

«العلی» بسیاری از اوقات خود را در زندان سپری کرد و طرح‌های خود را روی دیوارهای زندان رژیم صهیونیستی می‌کشید. ارتش لبنان نیز چندین بار وی را بازداشت کرد. خودش درباره‌ی کودکی که بدل به امضایش شده است، می‌گوید: «حنظله، جوان پابره‌نه، نماد دوران کودکی خودم بود. او در سنینی بود که من مجبور شدم فلسطین را ترک کنم و امروز از نظر احساسی، هنوز آن سن را دارم. اگرچه همه حوادث، در سی و پنج سال پیش اتفاق افتاده است، اما جزئیات آن مرحله از زندگی‌ام هنوز به طور کامل در ذهنم حاضرند. احساس می‌کنم که می‌توانم هر شاخ و برگ، هر سنگ، هر خانه و هر درختی را که در

باشند. من تلاش کردم تا مطالعاتم را در کاریکاتور ادامه دهم و در فرهنگستان هنر، برای یک سال ثبت نام کردم، ولی در همان زمان برای شش یا هفت مورد دستگیر و زندانی شدم.»

او با طراحی یکی از معروف‌ترین شخصیت‌های کارتونی دنیا، نامش را در دنیای کاریکاتور ماندگار کرده است. نام این شخصیت کارتونی «حنظله» است. حنظله نماد کودک آواره فلسطینی و امضای ناجی العلی است. برای نخستین بار «حنظله» در سال ۱۹۶۹ در روزنامه کویتی «السیاسة» به تصویر کشیده شد. این کودک تا آخرین روز زندگی «العلی» ده ساله ماند؛ چراکه می‌توانست تنها در کشور خودش رشد کند، کشوری که مجبور به ترک آن شد و به همین خاطر رشدش متوقف ماند. این کودک، نماد مصور مردم فلسطین و نشانگر سرنوشت تلخ و اندوهبار آوارگان فلسطینی است و این روزها شاید نماد تمام کودکان آواره از جنگ در جهان باشد. ناجی سلیم به این دلیل او را پشت به همگان به تصویر می‌کشید که حنظله از اقدامات جامعه بین‌المللی برای آزادی فلسطین ناامید است و با همه آنها تا زمان تحقق آرمانش قهر کرده است. او به نوعی نظاره‌گر تمام

چشم فلسطین

محبوب‌ترین کارتونیست جهان عرب
سال‌ها بعد از ترور هم‌چنان زنده است

شمیم قربانی
روزنامه‌نگار

«ناجی سلیم حسین علی» معروف به «ناجی العلی» (کاریکاتوریست و روزنامه‌نگار فلسطینی) را می‌توان یکی از مهم‌ترین هنرمندان جهان دانست که هنرش بدل به گویاترین سلاح دنیا برای نشان دادن ظلمی شد که رژیم غاصب اسرائیل سال‌هاست به مردم فلسطین روا داشته‌اند. «العلی» در عین حال محبوب‌ترین کارتونیست جهان عرب است. او در ۲۲ جولای ۱۹۸۷ در حالی که در مسیر رسیدن به محل کارش در دفتر روزنامه «القبس» کویت در لندن بود، از پشت سر مورد اصابت گلوله قرار گرفت و بر اثر جراحت وارده در ۲۹ آگوست ۱۹۸۷ در ۵۱ سالگی بعد از یک ماه در کما بودن به شهادت رسید. در پی قتل او کسی مجرم شناخته نشد، اما فلسطینی‌ها معتقدند موساد پشت پرده ترور این هنرمند قرار دارد؛ ناجی العلی کشته شد، اما حنظله و آنچه او علیه رژیم صهیونیستی خلق کرده هنوز زنده است و در تمام دنیا دیده شده و حتی طرح‌هایی از حنظله روی دیوار حائل در کرانه غربی نقش بسته است.

او در سال ۱۹۳۸ در دهکده فلسطینی «الشجره» متولد شد. بعد از تخریب این دهکده در سال ۱۹۴۸ توسط رژیم صهیونیستی، ناجی به همراه خانواده‌اش به اردوگاهی در لبنان رانده شد. به گفته‌ی خودش، به طور اتفاقی، نخستین کسی که به او شور و اشتیاق داد، مرحوم «غسان کنفانی» بود که به منظور شرکت در سمیناری، از اردوگاه بازدید کرده بود: «وقتی غسان کاریکاتورهایی را که من روی دیوار کشیده بودم دید، خود را به من معرفی کرد و دو یا سه تا از کارهایی را که روی کاغذ کار کرده بودم از من گرفت تا در مجله ملی گرای عرب، «الحریا»، جایی که او آن زمان در آن کار می‌کرد، منتشر کند. اگرچه من دیپلم مهندسی برق و مکانیک گرفته بودم، ولی آن زمان به عنوان کارگر کشاورزی فصلی، مشغول چیدن پرتقال و لیمو بودم. فلسطینی‌ها اجازه نداشتند که مشاغل شهری داشته

کارتون

کاریکاتورهای درباره فلسطین

قتل عدالت

کارتونیست: علاء اللقطه

کشور: فلسطین / موضوع: اعتراض به سازمان ملل

علاء اللقطه با این کارتون به انتخاب رژیم صهیونیستی برای ریاست کمیته حقوق بین‌المللی و مبارزه با تروریسم مجمع عمومی سازمان ملل متحد واکنش نشان داد. پس از آن که اعضای مجمع عمومی سازمان ملل برای نخستین بار در تاریخ این سازمان، نماینده رژیم صهیونیستی را به عنوان رئیس یکی از شش کمیته اصلی آن انتخاب کردند، این انتخاب با اعتراض شدید مردم فلسطین و کشورهای مسلمان مواجه شد.

اعتراض به مسابقه

کارتونیست: محمود عباس

کشور: فلسطین / موضوع: اعتراض به سازمان ملل

«محمود عباس» کاریکاتوریست معروف فلسطینی گفت که پس از انتشار کاریکاتوری از شکست جودوکار عربستانی مقابل حریف اسرائیلی خود، مورد حمله وسیع ارتش سایبری سعودی قرار گرفت. این کاریکاتوریست برای اولین بار نیست که مورد حمله ارتش سایبری سعودی قرار می‌گیرد. سعودی‌ها خواستار ترور «محمود عباس» بودند.

هولوکاست واقعی

کارتونیست: واسکو گارگالو

کشور: فلسطین / موضوع: اعتراض به نتانیاهو

واسکو گارگالو کاریکاتوریست پرتغالی به دلیل خلق این کارتون در نشریه سابادو توسط حزب لیکود تهدید به مرگ شد. او به نتانیاهو اشاره دارد که تابوتی با پرچم فلسطین را در کوره آدم‌سوزی قرار می‌دهد، تابلوی بالای کوره نشانگر بازداشتگاه آشویتس در لهستان است. در واقع از منظر کارتونیست، هولوکاست واقعی و نسل‌کشی در فلسطین اصلی در حال رخ دادن است.